

Feladatunk a kémia társadalmi megbecsülésének helyreállítása

MÁTYUS PÉTER*

A Magyar Kémikusok Egyesülete folyóirata, a Magyar Kémikusok Lapja, minden év első számában helyet biztosít ahhoz, hogy az Egyesület egy-egy tisztségviselője röviden felidézze az elmúlt év legfontosabb eseményeit, és megoszthassa gondolatait a tisztelt Olvasóval a kémia társadalmi helyzetéről, jövőbeni szerepéről, valamint vázolja a mindebből adódó feladatokat. Ez alkalommal nekem jutott ez a megtiszteltetés.

Az Egyesület munkájának egyik legfontosabb területét tudományos rendezvények szervezése képezi, mert ezzel hozzájárul a magyar kémikusok szakmai továbbképzéséhez, a magyar kémia hírnevének és a kémia társadalmi presztízsének növeléséhez. Nem utolsósorban azonban, a sikeres rendezvények anyagilag is segítik az Egyesület működését.

A múlt év rendezvények szempontjából kiegyensúlyozott volt, köszönhetően főként annak, hogy egy jelentős nemzetközi (XVI. FEChem Conference on Organometallic Chemistry, Budapest, 330 résztvevő) és több sikeres hazai eseményre (pl. Vegyészkonferencia, Hajdúszoboszló, 340 résztvevő; Környezetvédelmi Analitikai és Technológiai Konferencia, Eger, 85 résztvevő; Biztonságtechnikai Konferencia, Siófok, 70 résztvevő) került sor. Ezek közmegelegedést kiváltó, talán nem túlzás, szinte kifogástalan kivitelezése mutatja, hogy a magyar kémiáért és az Egyesületért elkötelezettséget érző szakemberek a Magyar Kémikusok Egyesületének adminisztratív vezetésével nagyobb események megrendezésére is kellően felkészültek. A konferenciák mellett a szakosztályok, szakcsoportok rendezvényei (pl. előadói délutánok) is nagy fontosságúak, nemcsak az új tudományos eredmények bemutatása miatt, hanem mert lehetőséget teremtenek szakmai-baráti eszmecserékre is. A jól szervezett programoknak köszönhetően, jelentős törzsközönsséggel, szinte szokássá tud válni egy-egy esemény. Ilyen pl. a Bruckner-termi előadás-sorozat, melynek rendezője az MTA Szerves és Bioorganikus Bizottsága (a sorozat szervezésében Egyesületünk csupán formálisan vesz részt).

A Magyar Kémikusok Egyesületének, miként a világ szinte bármelyik országában lévő társszervezetének is, napjainkban az egyik legnagyobb feladatát a *kémia társadalmi megbecsülésének helyreállítása* képezi. Hiszen annak ellenére, hogy a XXI. század természettudományaiban a kémia jelentősége tovább fokozódik, a társadalomban a 'kemofóbia' egyre jobban terjed. A közvélemény számára a kémia általában veszélyforrás és környezetromboló. Ennek a szemléletnek a megváltoztatásáért az Egyesületnek sokat kell tennie: határozottabb társadalmi megjelenésére van szükség. Az Egyesületnek aktív szerepet kell vállalnia abban a tevékenységben, mely elhárítja a sokszor megalapozatlan, irracionális vádakot, és megmutatja, hogy a XXI. század számos problémájára és kihívására kémia nélkül nem adható válasz: az energiaválság leküzdésére alkalmas

energiaforrások kidolgozásában, a biomedicinális jelenségek megértésében, új típusú gyógyszerek és anyagok tervezésében és kifejlesztésében a kémia egyaránt kulcsszerepet játszik. A sajtóval való rendszeres kapcsolat (pl. sajtótájékoztató, ismeretterjesztő műsorok), az Egyesületi honlap gazdagítása és azon keresztül is, az aktuális eseményekre való reagálás, oktatási intézmények rendszeres látogatása eljuttathat széles rétegekhez, és tudásbázist képezhet a közvélemény kémiára is vonatkozó objektív ítéletéhez. Jövőnk szempontjából különösen fontos a megfelelő kémiaképzési koncepció kidolgozása, továbbá a hazai kutatási-fejlesztési prioritások meghatározása. Készülnünk kell e munkákra, olyan módon is, hogy kezdeményezőnek kell lennünk az MTA-val, természetesen elsősorban a Kémiai Tudományok Osztályával, de annak más osztályaival is, továbbá a Nemzeti Kutatási és Technológiai Hivatallal, valamint más releváns testülettel való szorosabb együttműködés kialakításában. Mindez azért is fontos, mert a kémia társadalmi presztízsének helyreállítására irányuló egyesületi munka szorosan kapcsolódik az Egyesület érdekvédő és -érvényesítő feladatköréhez is, amennyiben a kémia pozitív imázsa a magyar vegyipar egészségének is érdeke.

Hazánk több mint egy éve tagja az egyre bővülő Európai Uniónak. Nem kétséges, hogy jövőnk nem képzelhető el közös Európa nélkül. Mégis, a tagországok eltérő gazdasági viszonyai, anyagi érdekeltségeik nem kis mértékben gátolják az európai eszmeiség kiteljesedését. Egyesületünk az integrációt különösen az oktatás és kutatás területén képes támogatni nemzetközi rendezvényeivel és kapcsolatrendszerével. Ez a tevékenység azért is fontos, mert a felsőoktatás és a tudományos kutatás azok a területek, melyeken a nemzetközi együttműködés igénye és pozitív megítélése szinte egyöntetű. A Magyar Kémikusok Egyesületének az lehet a szerepe ebben a folyamatban, hogy a kémia területén segíti a környező országok komplementáris erőforrásainak feltárását, együttműködéseket iniciál, és akár határokon átvéelő intézmények létrehozásához asszisztál, mindebben természetesen különös figyelmet szentelve a határon túli magyarság bevonásának. Nemzetközi kapcsolataink alakításában az Egyesületnek, mint testületnek és a magyar tisztségviselőknek nemzetközi szervezetekben való megjelenése is pozitív hatást fejt ki, s mindez a magyar kémia megítélése és fejlődése szempontjából is nagy fontosságú.

A Magyar Kémikusok Egyesületének – a fentiek illusztrálják – sokrétű tevékenysége és feladata van. Ezt elvégezni, illetve a feladatokat közmegelegedésre megoldani, csakis a magyar kémikusok táborának támogatásával, értő közreműködésével és összefogásával, az Egyesületi vezetés áldozatkész munkájával lehetséges.

Ezúton kívánok mindehhez, minden tisztelt határon innen és határon túl élő magyar kémikusnak egészséget, valamint örömet, boldogságot eredményező, nem csak kémiai, tennivalókat az újévben.

* MKE Szerves- és Gyógyszerkémiai Szakosztály; Semmelweis Egyetem, Szerves Vegytani Intézet, Budapest